

Nicolae Esinencu

DOC

ROMAN

PREFAȚĂ	3
Nicolae Esinencu – <i>vânzătorul de adevăr</i> de Vitalie Răileanu	3
<i>Odiseea</i> editării microromanului <i>Doc</i> de Vitalie Răileanu.....	6
Fragmente din PROCESUL-VERBAL al ședinței Secției literatură pentru copii și tineret din 30 iulie 1981.....	8
Fragmente din PROCESUL-VERBAL nr. 13 al ședinței de partid de dare de seamă și de alegeri în cadrul Editurii „Literatura Artistică” din 27 octombrie 1981.....	12
DOC	15
Capacitatea de rezistență a realității de Lucia Bunescu	131

DOC

I

Am cincisprezece ani, lumea îmi spune Doc și trebuie să recunosc că nu-s acoperit încă de glorie.

Ziarele nu-mi publică numele cu litere de-o șchioapă; televiziunea nu-mi înghesuie mutra în ecranul azuriu; la sărbători, directorul școlii îmi tot scapă numele; la competițiile sportive, florile i se oferă celui de alături și tot așa. Pot fi zărit adesea ștergând tabla, mereu pocit în gazeta de perete a școlii „Ariciul” și zilnic dus pe gânduri la colțul străzii: oare încotro s-o mai apuc?

Cam atât despre mine.

Mai pot spune că azi, 13 octombrie, la 6.57, respir și mai am speranța că mama măcar peste trei minute o să-și amintească de existența mea: „Da' tu nu ești încă la școală?!”

Deocamdată, stau în pat, țin ochii închiși, ca să nu-mi văd atât de bine viitorul, și las în voie urechile să urmărească dialogul vieții conjugale a iubiților mei părinți.

– Am să iau odată fierul ăsta de călcat și-am să ți-l trântesc în cap.

Asta-i mama.

– Da' ce, mă rog, s-a mai întâmplat?

Ăsta-i tata.

– Vino încoace și-am să-ți arăt!

– Ia să mă mai rărești... dă a lehamite tata din mână.

Dialog de-o secundă.

LIBRIS | books
Imediat însă se schimbă direcția atacului și, de obicei, mama o schimbă:

- Laptele! strigă și zboară spre bucătărie. Laptele dă în foc!

Calmul cu care tata întâmpină disperarea mamei e mare.

Cu calmul tatei poți scoate pe oricine din balamale.

- Aruncă ceaul afară, o sfătuie printre altele tata, și rezultatul sfatului, se poate spune, e pe loc.

- Sfinte, ce-am făcut... se zbate mama prin bucătărie tot căutând prin geam să descopere locul unde, acum o clipă, o fi aterizat ceaul! N-am opărit pe cineva?!

- Bandajează-l... i-aruncă tata printre altele, iar cum mama e mereu cu gândul aiurea, strigă:

- Ce-ai spus?

- Stropește-l cu apă rece, zic... rămâne indiferent tata.

Explozia mamei nu are însă margini:

- Tu și numai tu mă-nnebunești! se ține ea, prin camere, din urma tatei. Tu ai spus să arunc ceaul afară!

- Eu?!

- Da' cine?!

- Mai aruncă atunci și mămăliga.

- Care mămăligă?

- Cea din cui.

- Aaa... tu și-acum îți bați joc de mine!

Oare chiar a aruncat mama ceaul peste balcon?!

„Să fiu nu știu cine”, cântă cineva afară. Mi-ar plăcea, zău, să-i fi căzut tipului ceaul cu lapte fierbinte în cap, iar el acum să cânte!

- Aoleu, mi-a ars rochia! a și sărit mama la altă temă. A uitat de lapte, de ceaul... și-a amintit de fierul de călcat.

Pot sta liniștit încă două minute și cincizeci și opt de secunde. Acum tata o să iasă la balcon să-și tragă țigara, iar mama o să răscolească dulapul.

- Asta-i rochie?! Asta-i bluză?!... Toate femeile au o haină, numai eu, proasta... Ilarion!

LIBRIS | We know books
Ilarion e numele tatălui meu. Și când mama strigă: „Ilarion!” e ca și cum ar striga: „Incendiu!”

– Ilarion!

Incendiu!

– Ia să mă mai rărești! vine de la balcon glasul liniștit al tatei.

– Ce-o să-mbrac?

– Scafandru.

– Iar începi?

– Dacă mă-ntrebi... Cojocul!

– A nins?! se aruncă mama buimăcită la geam. A uitat de tata, de rochii.

S-a proptit prostită-n geam.

Afară-i mijlocul toamnei, desigur.

Se dezmeticește:

– Sfinte! Sfinte! Sfinte!

Tata rămâne pe culmile sale.

Mama însă s-a și aruncat în vale:

– Of, iar o să-ntârzii la serviciu!

În vocea ei e spaimă, îngrijorare, amenințare, dezamăgire, durere.

– La naiba... aruncă deodată tata țigara și, dacă n-o să intre în baie, o să intre la veceu.

Bineînțeles, dacă acolo n-o să fie frățiorul meu mai mic.

– Ieși! smucește tata ușa de la veceu.

Aha, e acolo! l-au scăpat, vasăzică.

– Ieși, că te scot cu ușă cu tot!

Frățiorul meu are o slăbiciune, dar poate asta nici nu e slăbiciune, ci fericire. Unde se așază, acolo adoarme. Și face tot ce vede că fac alții. Vede că lumea merge – merge și el. S-a oprit lumea – se oprește și el. Și tot așa. Vede un copil jucându-se la poartă – se lasă pe vine lângă copil și rămâne să se joace. Vede, să zicem, la televizor pe cineva cântând – se așază în fața televizorului și hai să cânte și el. Și cântă. Sau defilează. Dacă la televizor defilează careva. E foarte ușor să-l

pierzi pe stradă. Mereu trebuie să-ți de mână. Îl lași pentru o secundă – nu-l mai găsești. Odată am ieșit cu dânsul în oraș și-apoi l-am căutat tustrei două zile. El nici azi nu știe unde a fost. Mult mai târziu m-am dumerit cum de s-a-ntâmpnat să-l pierd. Întâlnisem un coleg, m-am oprit să mai flecăresc cu acela și, când mă uit, nu-i. Dau încolo, dau încoace – nu-i și gata. Cineva îmi spune că a trecut o grădiniță de copii pe alături. „S-a luat cu copiii”, îmi spune! Calcă în pas cu copiii pe undeva! Sau dacă aceia cântă, se duce și el cântând aiurea.

„Știți, ne explica educatoarea de la grădinița la care l-am găsit, e foarte cuminte, ca și ai noștri, de aceea nici n-am observat cum s-a alăturat la grupul nostru. Am fost, spunea ea, cu copiii la lac, la circ și nicăieri n-am băgat de seamă că avem un copil în plus. L-am fi putut descoperi seara, mai zicea ea, la culcare, că n-avem paturi în plus, dar de unde, e un copil foarte-foarte cuminte, ca și ai noștri. Cum am spus «la culcare», s-a culcat și el lângă primul copil și a adormit. E foarte educat.”

„Bine, dar ceilalți copii cum de n-au făcut gălăgie?” s-a mirat mama.

„Da' cum să facă? s-a mirat foarte mult și educatoarea, copiii noștri sunt foarte-foarte educați. Dacă n-aveți cumva unde-l da, aduceți-l la noi”, ne oferi ea cu multă sinceritate un loc la grădinița lor, numai că noi n-am putut accepta, motivând că frățiorul meu o încheiase deja cu grădinița, avea șapte ani, peste o săptămână se ducea la școală.

„E de școală?” exclamă atunci educatoarea.

„D-apoi cum!”

„Nici n-o să spui!” încheie parcă supărată educatoarea.

Istorieara s-a întâmpnat, de altfel, în vara asta, acum o lună și ceva. Ultima ispravă, cum s-ar spune, a frățiorului meu. Deci, face el ce face toată lumea și unde se așază – adoarme. Toate i se trag, cred eu, de la grădinița de copii, la care a umblat până la șapte ani și la care părinții l-au ținut cu săptămânile. M-am și certat din cauza asta cu părinții. Eu am fost dat la grădiniță

cu ziua, pe frățiorul meu însă, nu știu de ce, părinții au hotărât să-l dea cu săptămâna. Îl duceau luna și îl aduceau sâmbătă seara. Ba câteodată îl țineau cu lunile la grădiniță. Se întâmpla ca părinții duminicile să aibă, să zicem, o vizită, un spectacol, un film, și atunci la ce să-l mai aducă sâmbetele acasă să le facă probleme? Îl lăseau la grădiniță. O duminică și-apoi altă duminică, și apoi încă una.

„Vindeți-l!” le-am propus eu odată, văzând că propriul lor fiu le-a devenit o povară.

Tata poate nu a auzit, dar mama, care mereu e cu gândul la serviciul ei, nici nu a înțeles despre ce era vorba.

„Crezi, zice, că ne-ar da cineva ceva pe el?!”

„Dați-l mai ieftin”, spun eu atunci.

„Cu cât mai ieftin? zice mama și parcă pe loc se luminează: tu despre ce vorbești?!”

„Despre frățior vorbesc.”

„Cum despre frățior?!”

„Așa, despre frățior. Zic să-l vindeți, dacă nu vă trebuie.”

Și când s-a pornit mama!

Și când s-a pornit tata!

„Cum de-ndrăznești?” țipă mama.

„Tu știi că el e fratele tău?!” trânteste cu talpa în podea tata.

Și când s-a pornit frățiorul meu!

„Nu vreau să fiu vândut, nu vreau! urlă frățiorul, se apucă de poala mamei, de picioarele tatei, plânge. Nu mă vindeți!”

N-aș zice că m-am speriat. Ba, dimpotrivă, mi-am dus liniștit gândul mai departe, în glas mi l-am dus și fără de ocolișuri, apoi trântesc: „Dacă nu vreți să-l vindeți, atunci dați-l la orfelinat!”

Am mâncat o palmă de la tata și mai multe de la mama. Dar din ziua aceea, fie că li s-a făcut și lor milă de frățior, fie că mi-au văzut mâhnirea, nu l-au mai lăsat duminicile la grădiniță. Săptămâna întreagă – da, îl țineau la grădiniță, dar sâmbăta,

neapărat, era adus acasă. Deprinderile însă, spre regret, i s-au păstrat.

Poftim, eu șed întins, mă frământ în așteptarea strigătului mamei, iar el doarme la veceu fără nicio grijă. Și-apoi cine știe dacă doarme? S-ar putea să citească. Are și slăbiciunea asta. Știe a buchisi și, cum îi cade o cărțuție în mână, se vâra la veceu și nu iese până nu sparge cineva ușa. Când silabisește frățiorul, să tragi cu tunul – nu aude. Din cauza lui s-au scris pe ușa de la veceu două lozinci: „Lasă cartea!” și „Ieși!”. „Lasă cartea!” e scris pe partea din față a ușii. „Ieși!” – pe partea din dos a acesteia. Material didactic. Adică, lasă cartea, apoi intră la veceu și ieși îndată, că n-ai de ce te reține acolo. Dar, cum vedeți, lozincile nu prea ajută – iar l-au scăpat și, cred, iar e cu cartea, deoarece tata tot mai strigă, iar el nici câr nu zice.

Ce-o fi silabisind el acolo? Îi plac istoriile cu partizani, spi-
oni... Dacă a pus mâna pe volumul *Războiul al treilea mondial*,
mult timp n-o să intre nimeni la veceu.

– Număr până la trei: dacă nu ieși până la trei, te scot cu tot
cu ușă, cu carte și cu oală cu tot!... se mobilizează tata.

– Tu la cine strigi?

Mama.

– La tine!

Tata.

– Și-apoi de ce mă cauți la veceu?

Mama.

– Ca să-ți strâng mâna.

Tata.

– Știi ce...

– Ia să mă mai rărești... i-aruncă tata și apucă mânerul de
la veceu. Ieși!

Mda, mai departe n-o să fie chip să urmăresc lupta dintre
tata și frățiorul meu, dar nici mie nu mi-a mai rămas să șed în-
tins în pat decât o secundă. Imediat trebuie să apară în camera
mea mama.

LEPIS | Know

Poftim – iat-o, în sfârșit, m-a și zărit.

– Tu încă nu ești la școală?! strigă și pe loc mă uită.

Se rotește prin cameră, se învârte.

Oare ce caută?

– Să vezi c-o să-ntârzii!... Să vezi c-o să-ntârzii!... Să vezi c-o să-ntârzii!...

Să vedeți c-o să-ntârzie. Să vedeți c-o să-ntârzie.

Asta-i – c-o să-ntârzie! Problema ei de bază. Nu-și bate capul că eu aș putea să-ntârzii la școală, ci ea!

Unde te grăbești, mamă?!

Te scoli – „să vezi c-o să-ntârzii!”

Te așezi la masă – „să vezi c-o să-ntârzii!”

Urci în troleibuz – „să vezi c-o să-ntârzii!”

Și tot așa. Când ajunge la serviciul cela al ei – e frizeriță la o frizerie în care clientul e o raritate –, se așază pe scaun, șade și se uită prin geam când o să se abată un nespălat și spre frizeria lor.

Și dacă nu se abate?

Nu m-a pus parcă să-i aduc băieții din clasă să-i tundă, numai ca să-și facă planul?!

„Mamă, dar astea-s fete!”

„Și-apoi ce dacă-s fete?”

„Cum să le tunzi chilug?”

„Da?! Lasă, n-o să le fie nimic, mai ușor au să se spele.”

Numai ca să tundă, numai ca să-i iasă planul. Vai de capul meu când se-ntâmplă să nu îndeplinească planul și e sfârșit de lună. Într-o zi am fost tuns de trei ori. M-a tuns, apoi m-a spălat pe cap și, ca să-i iasă banul, m-a și ras pe cap. Și totul pentru ca șefa să vadă că ea nu e o oarecare, ci o frizeriță care mereu îndeplinește planul, luptă pentru onoarea frizeriei.

Mamă, cu prețul ăsta vrei să împlinești tu planul?! Dacă așa-i moda azi – lumea să umble cu plete lungi –, nu ți-e rușine să te cerți cu lumea în stradă că nu se tunde?!

Asta ți-i graba, mamă?

Mamă, m-ai observat tu oare vreodată cu adevărat?!

LIBRIS | We know
Știi tu, mamă, cum trăiesc eu?!
Ți-amintești ce te-am rugat aseară?!

Nu, n-am să mă ridic...

Mama se rotește prin casă – nu aude, nu vede.

– Eu mai mult nu strig la voi – vă pun masa și fug!... Ilarion!

Hop – Ilarion!

Și-a amintit iar de Ilarion, adică de tata.

Și ce zice Ilarion?

– La naiba!... Nu vezi că stau la masă... ce strigi?!

Ilarion.

Frumoasă priveliște, n-ai ce zice: eu stau întins în pat, mama vântură casa, frățiorul e la veceu, iar tata ia masa.

– Păi da, strigă mama, până nu-ți pun eu masa – nu te așezi!

Tata rămâne pe culmile calmului său.

– De azi înainte am să iau masa în picioare.

– Ce-ai spus?

– Azi la colț o să se vândă timp.

– Și câți litri vrei să iei?! Întrebă din zăpăceală mama, dar pe loc se deșteaptă. Sfinte! Sfinte! Sfinte!... Să vezi c-o să-ntârzii!

Mda, o să trebuiască să mă scol... dacă nu mă ridic, ce câștig?

Mă ridic.

– O!

Uite că m-a văzut și tata!

Își ridică fulgerător cămașa și se întoarce brusc cu spatele la mine.

– Fă-mi oleacă de masaj la spate!

– Încetați! strigă mama.

– Da' ce s-a întâmplat? se uită zăpăcit tata.

– Păcătoșilor, sunteți la masă... Să vezi c-o să-ntârzii!

Tata nu știe ce s-a întâmplat, mama – să vezi c-o să-ntârzii!

Tata își lasă cămașa, vădit nemulțumit că nu i-a mers.

A naibii deprindere mai are și el. Cum dă cu ochii de mine, își ridică repede cămașa, se-ntinde pe unde apucă – pe podea, canapea, scaun, masă – și hai să-i masez spatele, îi place să-i

fac mereu masaj, și gata. Câteodată chestia asta durează ore în șir. Eu îl masez, iar el dormitează de plăcere. Fratelui mai mic îi e interzis să se apropie de spatele tatei.

Odată tata l-a pus să-l maseze, iar acela, cum este pornit numai într-o singură direcție, scoțând-o la capăt cu spatele, s-a apucat de cap, de față. Și nu-l masa încet, cu buricele degetelor, ci cu palma, cu pumnii, ba la un moment dat s-a apucat să-l piște. Sare tata și fuge. Iar frățiorul – după dânsul!

„Stai că mai am oleacă!” strigă frățiorul.

„Teucid!” urlă tata și țâșnește în baie.

S-a închis tata în baie, s-a oprit frățiorul, dar s-a oprit numai cu pasul, nu și cu gândul.

„Tată, mai ai mult de stat acolo?!” bate încetișor frățiorul în ușă și nu se depărtează.

„Fugi, că dacă ies...”

„Bine, eu te aștept...”

Zău că odată și odată am să fac și eu ceva, încât tata n-o să mă mai pună să-i fac masaj. Am să iau ceva în mână, o pisică, ce s-a nimeri, și cum o să șadă așa întins și tulburat de plăcere, zău... dar știu c-o să scap o dată pentru totdeauna de masaj.

Dar astea-s planuri, visuri deocamdată.

Până una-alta, ia să mă așez să iau masa... lingură am?

– Pe unde umbli?! vrea tata să știe, e nemulțumit că nu i-a mers la masaj, dar mama îi taie pofta de vorbă.

– Să vezi c-o să-ntârzii! Să vezi c-o să-ntârzii!... Ce-aștepti?

– Da' ce să facem? întrebă tata.

– Mâncați sau nu?

– Eu am mâncat!...

– Când ai mâncat?!